

obursali@cumhuriyet.com.tr
orhanbursali.blogspot.com

Orhan Bursali

Bilim ve Siyaset

Bilimde nitelikli insan gücü, bilgi üretimi ve 'Yeni YÖK'

Konuyu değiştiriyorum, bu kez dün dinlediğim etkileyici bir "bilim insanı yetiştirme programına" odaklanarak, "iyi şeyler"den bahsedeceğim.

Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Başkan Yekta Saraç'in, iki yıl önce yürürlüğe koydukları çok özel bir bilim insanı yetiştirme programının İstanbul'da tanıtımını izledim.

Türkiye üniversitelerinde şu arada 97 bin doktora yapan öğrenci var (43 bin 650'si kız öğrenci). Sayı epey yüksek. Ama ötedenberi tartışılan, bu doktoraların niteliği.. Bu kadar yaygın bir doktora çalışmasından nitelikli bilim ve nitelikli insan gücü ne kadar çıkar? Zaten Türkiye'nin nitelikli bilimsel araştırma makalelerinin sayısındaki büyük düşüklüğün bir nedeni de burada yatıyor. Tabii arka planda nitelikli bilim insanı gücü tartışması da var. Siyasi atmosferi yazmıyorum çünkü iyi şey yazacağım dedim.

Şimdi YÖK "nitelikli bilgi ve nitelikli insan gücü" için bizzat devreye girdi. Çok disiplinli bilimsel çalışmalar gerektiren, saptaklardan, ülkenin ihtiyacı yüksek teknolojilere, yeni teknolojilere ve bilim alanlarına yönelik özel doktora programları açıkladı. Üniversitelere bu alanları ilan ederek çağrıyla çıktı. Seçkin öğrenciler başvurdu. YÖK kabul ederek "100/2000" kodlu burs programı başladı. 5- 6 öğrenciyi dün dinledik, çoğu kız öğrenciydi. Projelerini ve hikayelerini anlattılar.

İki yılda 4250 nitelikli araştırma

İki yıl içinde 4250, 100/2000 YÖK bursiyeri oldu. Yüzde 65'i kız öğrencil. İki yıl sonra bu sayının 6-7 bine, beş yıl sonunda da 10.000'e yükselmesi bekleniyor. YÖK hepsine ayda 2250 TL burs veriyor. Ayrıca öğrenciler, konuların uygunsa, TÜBİTAK'dan da burs alabiliyorlar.

Saraç diyor ki, işte o zaman üniversitelerimizin ve ülkemizin bilim fotoğrafı, kaderi tamamen değişmiş olacak.

"Bilim geleceğimizi bu gençler üstlenecek ve daha üst düzeyde sürdürecektir" diyor Saraç.

10.000 üst düzey araştırmacı, nitelikli insan gücü ve nitelikli bilgi üretimi gerçekleştirilirse, gerçekten farklı bir dünyamız olacak. İngilizli ve büyük bir umut besleyerek.. Saraç bu konuya kendini adanmış gözüküyor.

Sordum: Peki bu öğrencilere hiç bir mecburiyet koymuşsunuz, y çoğu büyük ülkelere üniversitelere çekip giderseniz, üniversitemizde kalabilenleri için bir programınız var mı? Çünkü üniversiteler bu konuda sorunlu, bunları alır mı almaz mı...

Yekta bey, bu amaçla bazı düzenlemeler hazırladıklarını, ancak bunu sonra açıklayacaklarını söyledi!

Yekta Saraç, kendilerine Yeni YÖK diyor. Yükseköğrenime yönelik yaptıklarıyla eski YÖK'ün bir ilişkisi yok, derken örnekler veriyor.. Hukuk, tıp, eczacılık mimarlık gibi programlara girecek öğrencilerin daha yüksek puan almaları zorunluluğu gibi.. Üniversiteler arasında yaptıkları ayrımlar gibi:

Üniversiteler arası çeşitlilik

• Çeşitlilik - Misyon Farklaşması ve İhtisaslaşma a) Bölgesel Kalkınma Odaklı Üniversiteler (10 Üniversite); b) Araştırma Üniversiteleri (11 asil + 5 aday)

• İdari ve Mali Açından Bağımsız **Yükseköğretim Kalite Kurulu**'nun Kurulması

• Hedef Odaklı Uluslararasılaşma.. Ve dördüncü olarak da Nitelikli bilgi üretimi ve bilim gücü oluşturma programı gibi.

Yeni YÖK ülkenin bilim düzeyinin yükseltilmesi, bilim ve teknolojideki açığımızı kapanması için nitelikli bilgi üretimine ve nitelikli insan gücüne şip olunması gerektiği konusunda bilinçli gözüküyor. Saraç diyor ki: "Türkiye olarak bu kavramları en üst düzeyde hayata geçirmek amacımız; bu nedenle sosyal, sağlık, fen ve tıbbi bilimlerde nitelikli insan gücü yetiştirilme için çalışıyoruz. 100/2000 projesi "bir Türkiye projesi, ülkemizin prestij projesidir".

Saraç, "halkçı, devletçi, fırsat eşitliğinin sağlanması" kavramlarını vurguladı!

Bazı sayılar:
• Uluslararasılaşma: 2014'de 48 bin olan yabancı uyruklu öğrenci sayısı bugün 172 bine ulaştı.

• **Yükseköğretim Kurumu** sayısı 207,
• Öğrenci sayı 8 milyona yaklaştı,
• Öğretim elemanı sayısı 82.487'si öğretim üyesi olmak üzere 168.326.

Bu özel doktora programı, üniversitelere yönelik yeni görev belirlenmeleri vb ülkemizin bilimsel niteliğini ve üretimini yükseltmeleri açısından çok önemli.